

Národní dům s jemně modelovanou fasádou a výraznou střechou vytvořil pohledovou dominantu z pohledu od Národní třídy

KRÁSNÁ OKNA k secesi patří

Secesní dům v čele Národní třídy nikdy nebyl výrazně přestavěn, v tomto ohledu reprezentuje téměř unikátní stavební útvar Pražské památkové rezervace – podobně autenticky zachovaných staveb se zde vyskytuje poměrně málo. Jeho vnější vzhled je až na parter rekonstruován do původní podoby, velká pozornost byla věnována mimo jiné okenním výplním a kovovým prvkům na mřížích a balkonech. Obnoven byl také původní secesní střešní skleník.

Dům byl postaven v roce 1906 jako sídlo Ústřední banky českých spořitelců, v horních patrech měl několik bytů. Za nemovitou kulturní památku byl prohlášen po druhé světové válce, ovšem jeho význam i technický stav postupně upadal a několik posledních let zůstával více méně prázdný. V přízemí sice stále fungovaly obchody, ale zbytek domu byl vlivem dlouhodobě zanedbané údržby v havarijním stavu. Tato situace je bohužel v centru Prahy poměrně běžná, souvisí s hromadnými spekulativními nákupy nemovitostí v 90. letech minulého století a jejich programovým poškozováním.

Vstupní dveře

Rekonstrukce této stavby byla dokončena na sklonku roku 2018 a je jedním z příkladů zodpovědné investice do obnovy památkově chráněné stavby. Složitá, ale zajímavá práce plná hledání nových technik a jejich kombinací trvala více než tři roky.

Z PRŮBĚHU REKONSTRUKCE

Projekt vznikl a byl postupně realizován od roku 2015 na základě soutěže vypsané společností Generali, která dům zakoupila, aby jej jako výjimečnou památku na klíčové pozici v centru Prahy zachránila. Navazoval na plány předchozího vlastníka a studia PP, které byly ale výrazně přepracovány. Projekční práci předcházelo zpracování prohloubeného stavebně-historického průzkumu a rozsáhlé archivní rešerše. Díky nim se podařilo odhalit řadu skrytých autentických prvků a pochopit křehkou stavebně-konstrukční povahu domu.

Pozornost byla věnována interpretaci historických barevných odstínů, okenních výplní a florálních kovových prvků na mřížích a balkonech

Profilace křídel dveří zůstala výrazná a bez ztráty tvaru

Nově navržené využití vychází z původní funkce objektu. Přízemní komerční jednotky jsou provozně propojeny s prostory v 2. NP a v suterénu. Ve 3. NP vznikl kanceláře, poslední tři patra byla upravena pro ubytování.

Vnější vzhled domu je až na parter rekonstruován do své původní podoby, velká pozornost byla věnována pregnantní interpretaci historických barevných odstínů převážně zelených tónů fasády, okenních výplní a florálních kovových prvků na mřížích a balkonech, obnově dvoubarevné břidlicové střechy s vysazovaným grafickým motivem.

V oblasti složité střešní krajiny byl obnoven secesní střešní skleník a to způsobem, který je vzhledem k použité technice překládaného skla naloženého na původní restaurovanou konstrukci ze subtilních válcovaných T profilů mimořádně zajímavý a svým způsobem i v rámci rezervace průlomový.

V přízemí jsou nyní po celém obvodu domu velkoplošné výkladce. Jedná se o reminiscenci na původní výtvarné řešení, jejich podoba ze skla a subtilních měděných linií je však současná. Přesto i zde bylo pro potvrzení umělecko-řemeslné krásy objektu navrženo provedení

měděných detailů pasířskou, nebo chcem-li ručně opracovanou formou.

INTERIÉRY

Vnitřní prostory domu lze rozdělit na dvě části – provozní plochy jednotlivých podlaží, které svými interiéry odpovídají navrhované funkci i požadavkům na památkovou ochranu a společné prostory, jež byly náročně restaurovány. Setkáme se tu tedy s pestrou škálou umělecko-řemeslných prvků a technik: úpravy omítek v sádře i štuku, umělé mramory doplněné zlacením, složité keramické i terazzoové vykládané podlahy, bohatě vzorované zábradlí a především pro se-

ŠPALETOVÁ OKNA A BALKONOVÉ DVEŘE

Došlo k dohodě, že vnější, velice poškozená a do značné míry novodobá okna budou vyrobena jako repliky, vnitřní pak restaurována. Do vnějších nových křídel byla vložena izolační dvojskla, samozřejmě s podmínkou, že nedojde ke změně profilace okenních sestav. Ve výsledku to bylo poměrně zdoluhavé a řemeslně náročné řešení. Do výplní se kromě restaurovaných oken doplnily i dřevěné žaluzie s klasickým nábaelem v nadokenním kastlíku a vodítky po stranách. Jedná se o typický prvek pražské architektury z počátku století (Palác Koruna, Obecní dům, celá řada jiných významných objektů v Praze a okolí). V průběhu průzkumu a při demontážích oken pro restaurování bylo zjištěno, že také na objektu Jungmannovo náměstí 1 byly tyto předokenní žaluzie původně instalovány, proto bylo rozhodnuto o jejich osazení. Zejména v letních měsících to bude užitečný prvek, který dotvoří dojem z architektury domu.

PEČLIVÁ REKONSTRUKCE

Degradace dřeva na okenních křídlech u fasády byla značná; vlysy se už nacházely ve stavu, kdy dřevní hmota postrádá potřebné mechanické a fyzikální vlastnosti, například anizotropnost (v různých směrech má různé vlastnosti). Pokud ji výrobek ze dřeva nemá, je nepřijatelné jeho užívání ve stavebních prvcích. Proto nemohly být stávající venkovní okenní rámy ponechány. Byla vyrobena nová vnější křídla, tvarově identická s původními. Opatřena jsou izolačním sklem. Původní okenní závěsy byly demontovány a znovu osazeny. Pro finální krycí nátěry mohly být použity pouze syntetické nátěrové hmoty. Barvy se nanášely ručně štětcem. Vnitřní křídla se ponechala včetně skla. Po demontáži se v dílnách zbavila

všech nepůvodních prvků, poté se odstranila pigmentová barva a také veškerá dřevní hmota, která postrádala soudržnost (nahrazena je novým materiálem). Vnitřní křídla tedy byla v celém rozsahu pečlivě restaurována včetně kování, které se repasovalo nebo nahradilo replikami v mosazném provedení.

VYSOKÉ NÁROKY NA IZOLAČNÍ VLASTNOSTI

Konstrukce oken musela splnit nejen estetické, ale také izolační a mechanické vlastnosti. Jejich vzduchová neprůzvučnost neměla být nižší než 43 dB (vzhledem k umístění stavby), součinitel prostupu tepla neměl být vyšší než 1,7 Wm⁻²k. Bylo také třeba, aby okna splňovala objemovou spárovou průzvučnost, kterou určuje ČSN 746101. Rámy jsou vybaveny dekompresní dutinou a odtokovými kanálky – tyto prvky zamezí průniku vody do špalety při deštivém a větrném počasí.

IZOLACE MEZI ŠPALETOU A ZALOMENÝM ZDIVEM

Tento prostor je třeba izolovat minerální vatou nebo jinou flexibilní izolací tak, aby byla kompaktní ke zdivu a špaletě. Snižuje hladinu hluku, zajistí nižší tepelné ztráty a také zamezí kondenzaci vodních par ve špaletě. Vnější rám okna nesmí přesahovat přes hranu zděné špalety v nadpražích a bocích více než 20 mm.

Prostor zdi v zalomeném ostění byl opatřen tepelnou izolací tak, aby nedocházelo k jeho ochlazení a zamezilo se kondenzačním jevům, respektive projevům vlhkosti souvisejícím s nevhodně probíhající nulovou izotermou v konstrukci. Za tímto postupem stojí mimo jiné dlouholetá zkušenost

kanceláře TaK s obnovou památkově chráněných objektů, technicky i laboratorně odzkoušené postupy při realizaci připojovací spáry.

OBNOVA DVEŘÍ

Dveřní křídla a obložkové zárubně byly vyrobeny z měkkého smrkového dřeva. Nacházely se většinou v dobrém stavu bez výrazného poškození rámové konstrukce a vnitřních filuňků křídel. Profilace křídel zůstala výrazná a bez ztráty tvaru. Pouze křídla, která byla více namáhána užíváním nebo křídla upravená do jiného otvoru, byla poničena. Původní kliky a štítky jsou mosazné. Po inventarizaci dveří, jejich součástí i chybějících částí následoval stratigrafický průzkum, aby se prokázala původní barevnost. Poté se nedestruktivní technologií odstranila vrstva krycího laku až na dřevní hmotu, která byla v místech poškození opravena. U všech nově přidaných nebo doplněných prvků se obnovilo původní tvarosloví. Některé zárubně bylo třeba nově vyrobit nebo výrazně doplnit novým materiálem, a to zejména tam, kde docházelo k transferům historických prvků. Profilace byla v těchto případech přesně odečtena z původních výplní a atypicky vyrobena včetně detailů osedlání. Po dokončení truhlářských oprav se dveře natřely insekticidním a fungicidním přípravkem, následovaly lakýrnické postupy. Ty byly v případě objektu Jungmannovo náměstí 1 poměrně komplikované, téměř na všech vnitřních otvorových výplních byl odhalen fládr zelenošedých tónů. Postup byl takový, že u vybraných prvků s nejzachovalejším povrchem se fládr obnovil restaurátorskými technikami, ostatní výplně pak byly provedeny podle tohoto vzoru nově.

Z restaurátorské zprávy Tomáše Sochora

Společné prostory byly náročně restaurovány. Omítky jsou opraveny v sádře i štuky, umělé mramory doplněné zlacením, obnoveny byly keramické i terazzové vykládané podlahy.

cesní architekturu příznačná pestrá barevnost. Jediným novým prvkem, který tuto část doplňuje, je výtahová šachta, po celé výšce objektu vetknutá stěna z lakobelu. Nenápadná kovová zárubeň šachetních dveří je provedena rovněž s povrchem z lakobelu. ■

Ing. Arch. Marek Tichý,
ateliér TaK Architects

Bohatě vzorované zábradlí u schodiště

Secesní střešní skleník byl obnoven způsobem, který je vzhledem k technice překládaného skla naloženého na konstrukci ze subtilních profilů mimořádně zajímavý

Vnější okna byla vyrobena jako repliky, vnitřní restaurována